

Altman Károly

Ez Altman Károly, a nagynéném, Altman Giza harmadik férje. A kép Budapesten készült, de nem tudom, mikor.

Károly Giza néninek, anyám testvérének, az unokatestvére volt. A nagyapámnak, Altman Ignácnak ugyanis volt egy testvére, akit Fáninak hívtak, s annak volt Károly a balkézről való gyereke. Azért volt Altman, mert az apáról nem tudunk semmit, hogy ki volt. Fáni állítólag feslett nő volt, azt hiszem, Pesten élt. Károly az első unokatestvére volt Giza néninek, de amíg a nagymama élt, nem engedte, hogy összeházasodjanak, mert az a hit talán még sok helyen most is, hogy az unokatestvér-házasság egészségtelen. Amikor a nagymamám meghalt, rögtön összeházasodtak,

1937-ben, azt hiszem. Akkor is csak polgári esküvő volt, s én ott voltam. Aszódon volt, mert Altman Károly autószerelő volt, és ott volt egy társsal közös műhelye.

Károlyról nagyon sok emlékem van. Barna, magas, jóképű ember volt, volt egy öreg Citroën kocsija. Kurblis volt. Az 1930-as években azért az nagy szám volt nekünk, gyerekeknek, hogy autóval mentünk kirándulni. A háborút megelőző években, tehát 1939-ben már Pesten is dolgozott. Rögtön behívták katonának, mert autószerelő kellett, aki vezetni tud, hogy zsidó-e, nem zsidó, az nem volt érdekes. Olyannyira, hogy ő még 1941-ben is rendes katonaként került Ukrajnába, nem munkaszolgálatosként. Amikor hazakerült 1941-1942-ben, tőle hallottuk a történetet, hogy a magyar katonaság hogy viselkedett ott a megszállásban. Hogy a csecsemőket a lábuknál fogva vágta a falhoz. Később se hívták be munkaszolgálatra, valahogy mindig mentességet kapott, gondolom, az autószerelő mestersége miatt.

A Teréz körúti ház nem volt csillagos ház, ezért el kellett költöznünk abból a lakásból. A Jókai utcába egy kisebb lakásba kellett költözni. Olyan kényszercsere volt ez. Az apám, az anyám, a testvérem, a nagynéném meg a nagybátyám, Károly lakott ott rajtam kívül. A házban maradtak keresztény lakók, akik nem mentek el -- történetesen a házmester is. 1945. január 7-éről 8-ára virradó éjszaka a házmester "jótékony cselekedete" nyomán megjelent egy fegyveres nyilas társaság. Vagy ő szólt nekik, hogy itten vannak zsidók, jogtalanul, és egyébként is, hátha itt lehetne még valamit rabolgatni, miegyéb. Nem tudom. A lényeg az, hogy ezen az éjszakán megjelent ott pár nyilas. Én akkor 11 éves voltam. Az egész társaságot -- már aki mozdítható volt, mert aki meg nem, azt agyonlőtték, ez már így szokott lenni -- elvitték a Városház utca 14. szám alatti nyilas házba. Ez Wallenbergnek is a tudomására került, és megjelent a nyilas házban, így másnap átvittek bennünket a gettóba [lásd: budapesti gettó], az Akácfa utca 54. számú házba. Az apámat meg a nagybátyámat a Duna-partra vitték a rákövetkező napokban, és a Dunába lőtték őket. A holttest természetesen soha nem került elő. [1944 októbere, a nyilas hatalomátvétel után szabadon garázdálkodtak Budapesten, és sok zsidót kitereltek a Duna-partra, majd belelőtték őket a folyóba. -- A szerk.]